

בגמ': אבל מוכר דקא מפקא לה מקדושה אימא ליקנסיה וכו'.

דף ב' ע"ב

בגמ': שמא יתחייב לו שבועה.

וכתבו התוס' (ד"ה שמא) דנוהגין להשתתף עם הנכרים, הואיל והם נשבעים בקדושיהם, ואע"ג שהמשתף שם שמים עם דבר אחד נעקר, אין כאן לפנ"ע לא תתן מכשול, דבן נח לא הוזהרו על כך, ולדידן לא אשכחן איסור בגרם שיתוף.

ועל פי זה פסק הרמ"א באו"ח סי' קנ"ו בהגה"ה: ויש מקילין בשותפות עם העכו"ם, משום שאין הנכרים נשבעים בע"ז כו', אלא משתפין ש"ש ודבר אחר, ולא מצינו שיש בזה לפנ"ע, דהרי אינם מוזהרים על השיתוף ע"כ.

והנה יש שלמדו דברי הרמ"א כפשוטן, שאין העו"כ מוזהרין כלל על העבודה בשיתוף, רק על ע"ז עצמו, כן ס"ל להש"ך יו"ד סי' קנ"א ס"ק ז'. וכן ס"ל הגר"י פיק הובא בס' משנת חכמים (ריש הל' יסוה"ת).

אמנם הנו"ב ביו"ד תניא (סי' קמ"ח) כתב דלא כן כוונתו, דודאי גוי מוזהר הוא גם על השיתוף, אלא כוונתו לומר רק לגבי שבועה בשם ע"ז, דלהישבע בשיתוף אין גוי מוזהר על זה רק ישראל. וכ"כ במחצית השקל ובהגהות חתם סופר שם.

★ ★

בגמ': שמא יתחייב לו שבועה וכו'.

בתוס' (ד"ה שמא וכו') בתו"ד הביאו הגמ' (שבת קי"ח ע"ב): תיתי לי דקיימית ג' סעודות, וכתבו: משמע שכולן לא היו נזהרין בהן ע"כ. וכתב רבינו החיד"א זצ"ל בספרו שיורי ברכה (או"ח סי' רצ"א אות א'):

הדבר קשה בדבר שהוא חיוב מהדין לומר שלא היו נזהרין כלם, ומה גם דצ"ל דגם האמוראים לא היו נזהרים לקיים שלש סעודות, דלכן רב נחמן אמר תיתי דקיימית ג' סעודות, דאי אמרת דכל תופסי התורה מקיימין מאי רבותיה דר"נ, הא כל יודע ספר מקיימין, אלא מוכרח דגם הרבה חכמים לא היו מקיימין, ולזה אתא ר"נ ואמר תיתי לי דקיימית, וזה דבר קשה לומר על החכמים דלא עביד חיובייהו ונכשלים בזה.

ואפשר ליישב דידוע דכתב ספר החסידים דהמתפלל ערבית שבת מבעוד יום ומקדש וסועד צריך שיאכל כזית

וכתב כאן ברבינו גרשום: אבל מוכר עובר חמורו דקא מפקע לי מקדושת שבת ובכורה אימא לקנסי וכו' קמ"ל דלא עכ"ל. דבר נפלא כתב הגה"ק ר' דוד משה רבינוביץ זצ"ל-ה"ד בקובץ ברכת שלמה - כתר תורה (בנד"מ ע' 601): הנה מבואר דהרבינו גרשום ז"ל מפרש כפירש"י ותוס' גם יחד, כדמדייק מלשונו הזהב, דקא מפקע לי "מקדושת שבת ובכורה", ולכאורה אינו מובן כונתו, דהוצרך לפרש הא דקאמר דקא מפקע לה מקדושה היינו מקדושת שבת וקדושת בכורה, דמשמע דמשום חדא מניי לא הוי אמריה דנקנסי'.

ונ"ל לבאר כונתו, דהנה לכאורה קשה, לפי מה דאמרין בעירובין (דף מ"א ע"ב) אמר רב פפא, פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו, אפי' במזיד לא הפסידו את מקומן ע"כ, ובתוס' שם הקשו מהא דתניא בתוספתא המבשל בשבת במזיד לא יאכל, ותירצו דהתם הוי איסור דאורייתא קנסוהו רבנן, אבל הכא בתחומין דהוי רק איסור דרבנן לא קנסוהו רבנן עיי"ש וכ"כ הרשב"א והריטב"א שם, ועי' בתוס' שבת (קכ"ב). וברא"ש שם ועי' בגיטין (מ"ד) עיי"ש.

ומבואר, דבעבר איסור דרבנן לא קנסוהו רבנן, א"כ מאי קאמר הכא אבל מוכר עובר חמורו לעכו"ם דקא מפקע לי מקדושה אימא לקנסי, הא מאי דאין מוכרין בהמה לעכו"ם הוי רק איסור דרבנן, גזירה משום שאלה ושכירות כמבואר בע"ז (ט"ו), וכיון דמשום איסור דרבנן לא קנסינן כדברי התוס' והרשב"א והריטב"א הנ"ל, אמאי ס"ד הכא דנקנסי'.

אך י"ל לפי הלח"מ (בה' יבום וחליצה) דתרי איסורי דרבנן חמור כדאורייתא עיי"ש, וכ"כ הרדב"ז ז"ל בח"ב סי' תרפ"ט לענין כבוד שנמלח עם בני מעים דהיכא דאיכא תרתי לריעותא יש לאסור בדיעבד עיי"ש ועי' בתוס' מעילה (ב') בשם הר"פ עיי"ש, ועיין בתוס' גיטין (דף ה') עיי"ש, א"כ הכא במוכר בהמתו לעכו"ם דמפקיעו מקדושת שבת ומקדושת בכורה כדברי הרבינו גרשום ז"ל הנ"ל, וא"כ איכא תרי איסורי דרבנן וחשיב כדאורייתא, מש"ה שפיר ס"ד דנקנסי' קמ"ל דלא וז"פ עכ"ד ודפח"ח.